

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

XXXIV. S. Silvester I. Anno Christi. 314. Constantini Imperat. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

ipso tempore, quo etiam nunc hostia consecrata minor particula in calicem à Presbyteris demittitur, ex antiquis Glossis in Decretales à Mabillonio nostro Analect. tom. 4. pag. 60. citatis comperimus.

Novam quoque interpretationem affert Honoratus à S. Maria tom. 2. Animadversionum in Regulas & usum Critices lib. 4. dissertat. 4. art. 3. Dicit enim, *Fermenti* nomine non Eucharistiam, sed potius Eucharistiæ materiam intelligendam esse, panem scilicet, vinum, & luminaria, quæ necessaria sunt ad Missam celebrandam. Ducit hanc conjecturam ex decreto Joannis III. & Gregor. III.

XXXIV.

S. SILVESTER I.

ANNO CHRISTI. 314.

CONSTANTINI IMPERAT. 9.

SILVESTER Rufini filius Romanus in locum Melchiadis inauguratus est anno 314. pridie Kal. Bar. ad Februar. die Dominico, qui mos an. 314. post redditam à Constantino Eccle- §. 1. siæ pacem est servatus, ut Romani Pag. §. 2. Pontifices vel die Dominico, vel festo die alio inaugurarentur. Acta

H 4

in-

inscripta nomine Silvestri à plerisque rejiciuntur tanquam subditiua.

Pag. an. Baronius ipse tum ad an. 315. §. 14.
315. §. 4. tum ad an. 324. §. 31. fatetur, ea
An. 324. multis in locis depravata esse. In
§. 5.

his & in Libro Pontificali legitur
Constantinus ab Silvestro Romæ
baptizatus, quem Eusebius lib. 4.
De vita Constantini cap. 61. & 62.
eumque secuti Socrates & Sozome-
nus, Gelasius Cyzicænus, Theodo-
retus, Ambrosius, Hieronymus &
alii, in suburbio Nicomediensi sub
vitæ finem anno 377. baptismum
suscepisse prodiderunt. (1) Varia
insuper in Libro Pontificali memo-
rantur Silvestri decreta: Chrisma ab
solo Episcopo conficiendum: bap-
tizati verticem summum chrismate un-
gendum à Presbytero: (2) Dalma-
ticas à Diaconis adhibendas in Ec-
clesia, lævâque eorum regendam
pallâ linostimâ: (3) & sacrificium *non*
in serico, neque in panno tincto, sed
tantum in lineo faciendum. (4) An-
no Pontificatûs primo per legatos
suos præfuit Concilio ducentorum
circiter Episcoporum, Arelate cele-
brato adversus Donatistas, accepit-
que

Bar. ad
an. 314.
§. 51. 57.
68.

que Epistolam à Patribus rogantibus, ut decreta confirmaret, & toti Ecclesiæ servanda proponeret. (5) Anno insequente Christi 315. ab inferis erupit Arius negans, Dei Filium esse Patri ὁμοούσιον, *consubstantialem*, qui tot hæresis suæ patronos nactus est, ut ea Orientem universum brevi pervaderet. Fœditissimum monstrum opprimere per Osum Episcopum Cordubensem missum Alexandriam frustra conati Silvester & Constantinus, Concilium in id Nicæam indixerunt. (6) Silvester, Sab. Bar. an. bati & diei Dominici nomine re-^{325. §.} tento, cæteros hebdomadæ dies *Fe-*^{13.} *riarum* vocabulo distinxisse dicitur. ^{Pag. §. 8.} Falso. *Non enim*, ut scribit Baronius ad an. 58. §. 87. *recens, vel à Silvestro Papa primum hujusmodi est excogitata nomenclatura, que ab antiquioribus Ecclesiasticis scriptoribus reperitur usurpata.* Nec illud certum affirmaverim, quod traditur ab aliis, eum decrevisse, ut Altaria essent lapidea, quia hujus decreti nulla mentio apud antiquos reperitur. (7) Primus omnium Romanorum Pontificum pingitur Tiarâ coronatus, (8) & unus ex om-

H §

ni-

Bar. an. 335. §. 58.
Pag. §. 7.

nibus solemnibus festo pridie Kal. Januar. ab Ecclesia Catholica jussu Gregorii IX. colitur : quo die postremo anni 335. animam in Cælum ab Angelis asportandam reliquit, *uno & vicesimo anno, ac mense undecimo*, quam Pontificatum occeperat.

ANNOTATIONES.

(1) Apud Papebrochium in Commentario Historico de S. Constantino Magno ad diem 21. Maji cap. 2. & 4. Pagium ad an. 324. §. 5. Norisium in Appendice ad Historiam Donatistarum lect. 8. pag. 656. Tillemontium annotat. 65. in Constantinum. Tota controversia in illo est, utrum magis credendum sit Eusebio, qui scribit Constantinum sub vitæ finem ac propediem moriturum baptizatum apud Nicomediam; an verò Actis S. Silvestri, quæ eum Romæ ab eodem S. Silvestro Pontifice sacro lavacro expiatum narrant. Utrunque sunt conjecturæ non leves, & ab utraque parte stant auctores summi. Qui Eusebium sequuntur, dicunt, Acta S. Silvestri multis scaterere mendaciis, ac negant, Eusebium usque adeo fuisse vanum ac mendacem, ut rem omnibus notam (cujusmodi erat Baptismus Constantini) aliter exponeret, ac gesta esset, quarto præsertim, aut quinto ab ejus morte anno, cum superessent adhuc oculati testes, à quibus falsitatis convinci magno cum dedecore potuisset.

set. Contra verò, qui Actis S. Silvestri fidem adjungunt afferentes Constantinum Romæ anno 324. tredecim ante obitum annis baptismum ab S. Silvestro suscepisse, ii contendunt, Eusebium, qui à D. Hieronymo in Chronico & alibi *Signifer Ariandarum* appellatur, in eorum gratiam esse mentitum, & sanctos Patres, qui Eusebio accedunt, falso ejus testimonio raptos in errorem. Itaque de Baptismo Constantini dici credibiliter potest in partem utramque. Nullus enim exstat scriptor S. Silvestro aut Constantino æqualis, quo factis certo auctore stetur; nec facile est, aut rem rei, aut auctorem auctori præferre.

Nonnulli duce Anselmo Havelburgensi Episcopo, ut est apud Nat. Alexandrum extremâ dissertatione 23. in Hist. Eccl. Sæc. IV. controversiam dirimunt, affirmantes, Constantinum Romæ quidem à Silvestro Pontifice baptizatum fuisse, apud Nicomediam verò ab Eusebio Episcopo Nicomediensi rebaptizatum.

Berengosius, qui claruit Sæculo XII. in eunte, lib. 3. de Invent. & Laude S. Crucis cap. 7. tom. 12. Bibl. Patr. pag. 363. quæstionem solvit alio modo, videlicet Silvestrum Pontificem fuisse duplici nomine, ac Eusebium quidem vocatum à Græcis, Silvestrum autem à Romanis: ita vera narrare, simul qui ab Eusebio, simul qui ab Silvestro Constantinum baptizatum edunt.

Franciscus Macedo in Medulla Hist. Eccl. Vindicia 6. cap. 6. de baptismo Constantini,

ni,

ni, existimat, illum Romæ sacro baptisma-
te lustratum, non tamen à Silvestro Ponti-
fice, *sed à Silvestro Melchiadis Vicario.*

Franciscus Blanchinus in notis ad Ana-
stasium Bibliothecarium tom. 2. pag. 295.
dicit, *Eusebium nobis exhibere* Confirma-
tum, non Baptizatum *Nicomediae Constan-*
tinum, qui jam salutari lavacro Roma
tinctus fuerat à Silvestro.

(2) Amalarius de Eccles. Officiis lib. 1.
cap. 27. *Silvester Papa instituit, ut à*
Presbytero ungeretur neophytus in cere-
bro: ita enim scriptum est: Hic consti-
tuit, ut baptizatum liniat Presbyter chisma-
te levatum de aqua, propter occasionem tran-
sitûs mortis.

(3) Vide annotat. 5. ad Zosimum.

(4) Velum hoc lineum in Ordine Roma-
no, & Magni Gregorii Sacramentario *Pal-*
la corporalis appellatur, vulgò autem *Cor-*
porale, sive quod repræsented memoriam
Sindonis, quâ corpus Christi involutum est,
sive quod ipsum Christi corpus ei superpo-
nitur in Missæ sacrificio.

(5) Sirmondus apud Labbeum tom. 1.
Conc. pag. 1433. Synodo Arelatensi, *sive*
spectentur Episcopi, qui ad eam conve-
nere, sive res in ea gesta, nulla usquam
post Oecumenicas habita est illustrior.
Canones edidit duos supra viginti. Canon
octavus est *de baptismo eorum, qui ab*
hæreticis convertuntur, ac statuit, eos
non

non esse rebaptizandos, si formâ à Christo Domino præscriptâ fuerint baptizati. Vide annotat. 4. ad Stephanum I.

(6) Concilium Nicænum Oecumenicum Concilium Oecumenicum I. à Constantino Magno Silvestri Pontificis consensu anno 325. Nicæam in Bithynia convocatum est, Convocationis causa triplex: ut Ariana hæresis damnaretur: ut dissensiones Ecclesiarum de tempore celebrandi Paschæ tollerentur, explosis Quartadecimanis: ut extingueretur schisma à Meletio Lycopolis in Ægypto Episcopo conflatum adversus Patriarcham Alexandrinum. Concilio, cui etiam Constantinus præfens adfuit, interfuerunt trecenti & duodeviginti Episcopi, omnibusque præfuere legati Silvestri Pontificis, Osius Episcopus Cordubensis, & Vitus ac Vincentius Presbyteri. Quanquam Tillemontius annotat. 4. in Concilium Nicænum negat, Osiu ut legatum Pontificis interfuisse. Arius anathemate confixus, & Dei filius Patri ἰσοοσιος, *consubstantialis*, edito Fidei symbolo, pronunciatus. Quartadecimani damnati: dies XXI. Martii Verno Æquinoctio præstitutus, decretumque, ut die Dominico proximè sequente Lunam XIV. in ipso, vel post ipsum venum æquinoctium illucescentem Pascha celebraretur. Meletius sinè ulla Episcopali jurisdictione Lycopoli manere iussus, ac statutum, ut ab eo initati ordinibus sacris essent in potestate Patriarchæ Alexandrini. Ad mores Christianorum regendos, & Ecclesiæ disciplinam stabiliendam canones viceni sanciti.

Nam

Nam Arabici canones octoginta, vel quatuor & octoginta, à Pifano, Turriano, & Ecchellenfi latinitate donati, communi eruditorum sententiâ non pertinent ad Concilium Nicænum.

Pertinet verò historia, quam Socrates lib. 1. cap. 11. & Sozomenus lib. 1. cap. 23. narrant, Patres Nicænos S. Paphnutii Episcopi suasionibus permotos abjecisse consilium, quod inierant, de Episcopis, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis sancito decreto sejungendis ab uxoribus ductis ante Ordinationem. Paphnutius enim, quamquam *conjugii expertus, & ob singularem castimoniam ab omnibus celebratus*, ita agebat apud Socratem: *Satis esse, ut qui in Clerum fuissent adscripti, juxta veterem Ecclesie traditionem jam non amplius uxorem ducerent: non tamen quenquam sejungendum esse ab ea, quam antehac, tunc cum esset laicus, legitime duxisset. Universus Sacerdotum cætus Paphnutii sermonibus assensus est. Proinde omisa ejus rei disceptatione, singulorum arbitrio permiserunt, ut ab uxorum consuetudine abstinerent, si vellent. Seu ut scribit Sozomenus: Synodus consilium ejus probavit, nec aliam ea de re legem tulit: sed in cujusque arbitrio, non autem ex necessitate id esse voluit.* Hæc narratio apud Christianum Lupum scholio in Canone III. Concilii Nicæni,

ni, & apud Petrum de Marca lib. 1. De Concordia Sacerdotii & Imperii cap. 8. §. 4. *nullâ suspitione laborat, licet viris celeberrimis aliud videatur*, Baronio in primis ad an. 58. §. 21. & ad an. 325. §. 148. & Valesio in annotationibus ad memoratum Socratis & Sozomeni locum, quibus accedere videtur etiam Tillemontius annotat. 20. ad Concilium Nicænum. Vide Eminentissimum auctorem Vincentium Ludovicum Gotti tom. 2. Veræ Ecclesiæ part. 1. art. 5. §. 4. ubi de hac historia differit, eamque conciliat cum Canone III. Concilii Nicæni, quo *interdixit per omnia magna Synodus non Episcopo, non Presbytero, non Diacono, nec alicui omnino, qui in Clero est, licere subintroductam habere mulierem: nisi fortè aut matrem, aut sororem, aut amitam, vel eas tantum personas, quæ suspitionem effugiunt.*

* Sozomenus lib. 3. cap. 20. indicare videtur, hymnum, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto* recitari ex instituto Concilii Nicæni. At S. Basilius de Spiritu Sancto cap. 7. & 27. recitari dicit ex antiqua Ecclesiæ traditione: & Theodoretus lib. 4. Hæreticarum Fabularum cap. 1. ait, traditum ab iis, *qui ab initio spectatores & ministri verbi fuerant.* Baronius ad an. 325. §. 273. scribit, *ex Concilio Nicæno ad ejusmodi hymnum Glorificationis illud*

accessisse additamentum, ut post Gloria Patri &c. diceretur: Sicut erat in principio, & nunc, & semper & in secula seculorum. Amen. Baronio consentit Bona de divina Psalmodia cap. 16. §. 6. Vide annotat. 2. ad S. Victorem I.

(7) Bona lib. 1. Rer. Liturgic. cap. 20. §. 1.

(8) Hujus rei causam ex eo repetit Jacobus Cardinalis S. Georgii ad velum aureum lib. 2. De Coronatione Bonifacii VIII. cap. 7. tom. 3. Scriptor. Rer. Italic. pag. 648. quod Constantinus ab S. Silvestro baptizatus *proprium sibi regnum, seu phrygium, hoc est Coronam, Silvestri in vertice pressit.* Id quod hausisse videtur ex edicto donationis Constantini, in quo ita legitur apud Lab. tom. 1. Conc. pag. 1538. *Decrevimus & hoc, ut idem venerabilis pater noster Silvester summus Pontifex, & omnes ejus successores Pontifices diademate (videlicet coronam, quam ex capite nostro illi concessimus) ex auro purissimo & gemmis pretiosis uti debeant, & in capite ad laudem Dei & pro honore B. Petri gestare.* At Baronius (ad an. 324. §. 117. & ad an. 1191. §. 53.) ut ait Schelstratus in Antiquitate illustrata circa Concilia dissertat. 3. cap. 1. num. 338. *existimavit hoc edictum à Gracis constitutum.* Pro subditio pariter habuit ante Baronium Hieronymus Paulus Canonicus
Balv

Barcinonensis Cubicularius Alexandri VI. in libello, quem vocant Præcticam Cancellariæ Apostolicæ, ut est apud Gratium in Fasciculo Rerum expetendarum tom. 1. pag. 159. Hujus edicti creduntur primi meminisse Ado Viennensis in Chronico Ætate 6. & Hincmarus Remensis epist. 14. cap. 13. *Omissis fabulis*, ut scribit Papebrochius in Conatu apud Bolland. tom. 3. Maji pag. 80. *dici posse videtur, quod constitutâ per Constantinum Ecclesiasticâ pace, Silvester vel propriâ electione, vel ipsius mandato Pileum sumpserit, Romano more Symbolum libertatis; cûmque aureo phrygio, seu diademate ornatum infernè, quâ caput tangit, ad significandum Regale Sacerdotium Sacerdotum omnium Principi collatum à Christo: cui Bonifacius VIII. alteram coronam imposuit, exprimi eo volens utriusque Regni corporalis ac spiritualis prærogativam Pontifici competentem. Triplicis denique coronamenti Tiaram assumfisse legitur Urbanus V. numeri mystici forsitan causâ.* Vide Joan. Albertum Fabricium Bibliothecæ Græcæ vol. 5. pag. 4. & annotat. nostram 3. ad Urbanum V.

XXXV.

S. MARCUS.

ANNO CHRISTI 336.

CONSTANTINI IMPERATORIS 31.

Sandini Vitæ Pontif. I Mar-